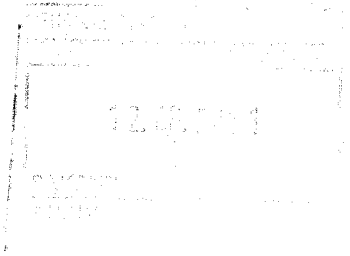

Fiskeri- og Kystdepartementet
Postboks 8118 Dep,
0032 OSLO

Deres ref.: 200602445-/CGR

Bergen 10.08.2011

Høringsuttalelse til "effektiv og bærekraftig arealbruk i Havbruksnæringen – areal til begjær." Viser til høringsbrev av 10.02.2011 – Arealutvalget.

Norges Miljøvernforbund finner det direkte ansvarsløst å legge rapporten til Arealutvalget til grunn for en fremtidig utvikling av havbruksnæringen i Norge. Selv om utvalget synes å ha nedlagt et omfattende og grundig arbeid, er dessverre deres mandat både forfeilet og foreldet.

Mandatet mangler et klart krav om at alt fremtidig havbruk må finne sted i flytende, tette/lukkede anlegg – der man kan kontrollere de fleste av dagens alvorlige miljødelegger.

Det er tvingende nødvendig å få på plass en ny driftsform i Havbruksnæringen om man i det hele tatt skal kunne nærme seg begrepet bærekraft. Havbruksnæringen har pr. dato enorme miljøutfordringer.

- Kloakk/skitt/forspill går ukontrollert og urensset rett i sjøen og mengden er nærmest ufattelig.
- Lakselussituasjonen er fullstendig ute av kontroll. Enorme mengder miljøgifter sprøytes direkte i havet og/eller fisken fores med svært giftige sprøytemidler. Forspillet av medisinforet påvirker store mengder villfisk.
- Rømming, med dagens driftsform, er økende og "mørketallene er enorme.

Man kan ikke basere en fremtidig havbruksnæring på en driftsform som ikke kan fjerne disse enorme miljøproblemene. Lukkede flytende anlegg som henter vann under fotosynteseskiktet, med krav om rensing/forsvarlig håndtering av alt avfall og med en vesentlig høyere rømmingssikkerhet - må bli et krav til en fremtidig Havbruksnæring.

Vi bemerker forøvrig at påfallende mange av problemstillingene som reises og søkes løst i Arealutvalgets rapport, vil forenkles, løses eller vesentlig forbedres og man fremtvinger en flytende lukket driftsform.

Norges Miljøvernforbund finner på denne bakgrunn at Fiskeri- og Kystdepartementet MÅ vurdere arealutvalgets rapport med en klar forståelse av at en endret driftsform til

lukkede anlegg må være betingelsen for fremtidig norsk havbruk. Dagens åpne merder har ingen plass i et etter hvert svært belastet kyst/fjordmiljø.

Norges Miljøvernforbund har tidligere utferdiget egen fakta rapport om miljøbelastningene ved norsk havbruk. Fiskeri- og Kystdepartementet er allerede i besittelse av denne og forventer at man registrerer og tar hensyn til de der dokumenterte miljøbelastningene.

Norges Miljøvernforbund har også, så sent som 29.06.2011, gitt høringsuttalelse overfor KLIF knyttet til deres prosjekt rundt lukkede anlegg. Denne vedlegges her som bakgrunn for, og som del av denne uttalelse.

For Norges Miljøvernforbund

Kurt Oddekalv
Leder.

Jon Bakke
Jurist/saksbehandler.

KLIF
Postboks 8100 Dep
0032 Oslo
postmottak@klif.no

Bergen 29.6.2011

Norges Miljøvernforbund (NMF) krever tette, flytende anlegg i sjøen for å få slutt på dagens enorme problemer med oppdrett i åpne merder.

Norges Miljøvernforbund krever at dagens bruk av åpne merder til fiskeoppdrett forbyes. Sykdom i havet spres atskillig lettere enn i luften. De åpne merdene må erstattes av flytende tette anlegg som henter vann under fotosyntesesjiktet og filtrerer alle utslipp.

Parasitten lakselus, sprer seg i larvestadiet i fotosyntesesjiktet. Den kan også føre med seg annen sykdom. I tillegg til denne parasitten skjer mye av spredningen av fiskesykdommer i fotosyntesesjiktet. **Av den grunn er det helt nødvendig å forhindre at oppdrettsfisk svømmer kontinuerlig i dette sjiktet og infiseres og sprer sykdommer videre.** Som en følge av dette brukes det idag svært farlige midler til avlusing og smittehåndtering. Blant annet te- og diflubenzuron samt nervegifter. I tillegg drives det også som en følge av dette rovdrift på leppefisk. Det er i fotosyntesesjiktet nært havoverflaten at lakseluslarvene sprer seg. **Ved å skjerme oppdrettsfisken fra vann i fotosyntesesjiktet, kan vi forhindre spredningen av enorme mengder lakselus i tillegg til sykdom.** Derfor er det nødvendig at vannet oppdrettsfisken svømmer i blir hentet under fotosyntesesjiktet.

Den store mengden fisk som står året rundt tett samlet i merder gjør at det kontinuerlig er millioner av verter til å føde parasitter, virus og bakterier som hele tiden sprer seg. Parasitten lakselus bidrar også til spredning av fiskesykdom. Paranucleospora theridion (PT) er et eksempel på dette. PT kommer inn i laksen via gjellene. Der vokser den i et par måneder, før den går ut i huden og over i lakselusa der den formerer seg de påfølgende en til to månedene. Når lakselusa dør frigjøres store mengder med sporer som kan overleve i sjøen i opptil ett år før den kan angripe laksen på nytt. I 2006 var det anlegg som tapte 80 prosent av laksen på grunn av dette. Så sent som i år 2010 har det vært opptil 50 prosent dødelighet på det meste så vidt vi vet, ifølge professor Are Nylund.

www.nrk.no/nyheter/distrikt/nrk_trondelag/1.7371990

At problemene med parasitter og lus forsterker hverandre ser vi også i forbindelse med pancreas disease som er den fiske sykdommen som er det største problemet i dagens fiskeoppdrett. Anlegg med stor lakselusbelastning har lettere for å utvikle klinisk PD. Det er ikke overraskende at en parasitt svekker fiskens mulighet til å håndtere parasitter. Syk fisk vil også tilsvarende lettere dø under avlusing da giftstoffene i avlusingsmidler er en hard belastning for fisken.

Fiskeoppdrettsnæringen sliter også med andre sykdommer som infeksjøs lakseanemi (ILA), hjerte og skjelettmuskelbetennelse (HSMB) og proliferativ gjellebetennelse (PGB). Dette viser at dagens fiskeoppdrett i Norge er uforsvarlig med hensyn på fiskevelferd.

Inntil nå har næringens eneste svar vært å bruke mer gift for å begrense disse problemene. Det er også i gjennomsnitt 10 tonn villfisk under et oppdrettsanlegg, som også blir påvirket av næringens utslipp av avføring og gift. Dagens smittespredning av alt som er av sykdom og parasitter i fotosyntesesjiktet via oppdrettsmerdene er derfor totalt uforsvarlig.

Giftutslippene i kombinasjon med enorme nærings saltutslipp er en enorm trussel mot det marine miljø langs kysten. Flubenzuronutslipp i forbindelse med avlusing er en trussel mot alle skalldyr i ekstremt små doser. Dette gjelder ikke bare skalldyr som hummer, krabbe og reker. Men det gjelder og alle krepsdyr som inngår i næringskjeden et eller to hakk under rovfisken som er våre matfisker. Vi ble følgelig ikke overrasket da undersøkelser viste at kort tid etter at flubenzuroner ble brukt høsten 2009, ble det funnet mengder av dette som ville vært ulovlig i Storbritannia så mye som en km unna anleggene. Dagens driftsform er dermed en ekstremt stor trussel mot hele det marine miljøet fra og med Rogaland til og med Finnmark. **Åpne merder må følgelig forbys.**

For å unngå problemene med forurensning og spredning av sykdom og parasitter må vi altså over i en eller flere former for lukkede anlegg. KLIF har omtalt ulike anleggstyper i "Vurdering av nye tekniske løsninger for å redusere utslippene fra fiskeoppdrett I sjø".

Lukkede anlegg på land

Det opplyses i ovennevnte vurdering at nærings salter vil kunne fjernes i betydelig grad i landbaserte resirkuleringsanlegg, men ikke i lukkede sjøanlegg der vannet strømmer gjennom anlegget én gang. Med dette begrunnes det at slike anlegg har en miljøfordel i forhold til lukkede anlegg til sjøs. Vi er imidlertid veldig sterkt kritiske til å legge anlegg på land. Dette fordi det tar altfor mye plass.

Det er kun på nedlagte industriområder at det kan aksepteres å legge lukkede fiskeoppdrettsanlegg på land. Vi har lite uberørt natur igjen i landet, noe som gjør at en slik driftsform vil gi uakseptable inngrep i stor skala.

Lukkede anlegg til sjøs

NMF ser på tette, lukkede anlegg i sjøen som henter vann fra under fotosyntesesjiktet som den klart beste og eneste akseptable driftsformen i større skala for å minimalisere de enorme miljøproblemene. Et slikt anlegg må rense partikkelutslipp som skit og spillfôr. En strømsetter i et tett anlegg som sørger for gjennomstrømning av vann som hentes fra under fotosyntesesjiktet, som til slutt filtreres for skit og spillfôr er det som vil løse de store miljøproblemene med dagens driftsform. (Unntatt problemene med rovdrift på marint fôr). At ikke urin fra fisken renses, kan aksepteres som følge av at samlede utslipp vil reduseres kraftig. **Spillfôret må av bærekraftshensyn samles opp og gjøres rent nok til å brukes som fôr på nytt.**

Det kan ikke brukes som argument mot lukkede anlegg i sjøen at det ikke brukes idag. De fleste oppdrettsanlegg (merder) idag har en betongflote. Den vil kunne brukes til renseanleggene siden dette ikke krever mye plass. Følgelig vil det kunne gjøre overgangen til slike anlegg lettere.

Om slammet utnyttes til gjødsel eller biogass er mindre viktig. Verdens matvarebehov tilsier imidlertid at det bør jobbes med å utnytte gjødselressurser. Derfor ønsker vi at det skal forskes på avsalting av slam fra anlegg i sjøen.

Flytende anlegg til sjøs er den driftsformen som vil fjerne og redusere problemer med dagens driftsform uten å forårsake nye miljøproblemer. Følgelig ønsker vi at det satses på denne driftsformen.

Oppsummering og konklusjon

Det er nødvendig av hensyn til det marine miljø å få en rask avvikling av fiskeoppdrett i åpne merder. Vi har allerede nødvendig teknologi og erfaring til å gjennomføre dette. Derfor er det ingen grunn til å vente med å forby åpne merder til fiskeoppdrett.

Vi kan akseptere at det også prøves ut lukkede anlegg på land, selv om slike anlegg i sjøen er vår foretrukne driftsform. Det er imidlertid svært lite av næringen som vil kunne få plass på nedlagte industritomter på land, samt at det vil kreve mer energi til pumping av vann enn flytende anlegg i sjøen med strømsettere. Selv om teknologi og erfaring fra lukkede anlegg er mer enn god nok allerede i dag vil det selvsagt være en fordel med ytterligere forbedringer.

Forsknings og utviklingsmidler bør konsentreres om å utvikle tette, lukkede anlegg i sjøen til å erstatte dagens åpne merder så raskt som mulig. Innenfor denne driftsformen bør forskjellige materialer, størrelser, former, styringssystemer og maskineri kunne testes ut. Det bør også forskes på andre ting enn driftssikkerhet og anlegg som er billige i drift.

Vi støtter prinsippet om at forurensere skal betale, og mener at det er naturlig og rettferdig at fiskeoppdrettsfirmaene betaler all forskning og utvikling i forbindelse med dette. For eksempel i form av en avgift pr kg oppdrettsfisk. **Satsing på teknologiforbedring må imidlertid under ingen omstendighet kunne brukes som unnskyldning for å legge om til tette anlegg.**

Miljøvennlig hilsen

Kurt W. Oddekalv
Leder

Øystein Bønes

Saksbehandler

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593

5806 BERGEN

Skuteviksboder 24

Bank: 9521.05.71982

Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00

Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA

Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261

Grønland

0134 OSLO

Tlf: 55 30 67 00

Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446

9255 TROMSØ

Tlf: 913 57 125

Epost: nord@nmf.no

